

Navo-chef: 'Oorlog Oekraïne kan nog wel jaren duren'

Sanne Schelfaut
AMSTERDAM

Het is een pessimistische boodschap van Navo-chef Jens Stoltenberg: de oorlog in Oekraïne zou nog wel eens jaren kunnen duren. Ondanks de hoge militaire kosten en stijgende energie- en voedselprijzen vindt Stoltenberg dat de Navo Oekraïne niet in de steek mag laten.

De oorlog duurt nu bijna vier maanden en in een interview met de Duitse krant *Bild* voorspelt de Noorse Navobaas dat het misschien nog maar het begin is van een strijd die jaren kan duren. Veel is afhankelijk van de hoeveelheid wapens die het Westen levert aan Kiev. De Oekraïners roepen al tijden dat de leveranties veel te langzaam gaan en dat de Russen hierdoor gestaag kunnen oprukken in met name de oostelijke Donbasregio.

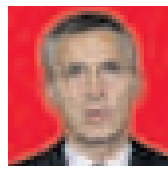
Veel hogere prijs

Stoltenberg benadrukt dat wordt geprobeerd de moderne wapens zo snel mogelijk in Oekraïne te krijgen. "Dat vergroot de kans dat de Donbas wordt bevrijd van Russische bezetting. Daar gaan we mee door. Want als Poetin uit deze oorlog leert dat hij gewoon door kan gaan zoals hij deed na de oorlog in Georgië van 2008 en de bezetting van de Krim in 2014, dan betalen we een veel hogere prijs."

Tijdens een Navo-top in Madrid later deze maand wordt een nieuw steunpakket voor Oekraïne besproken. Dat moet het land helpen bij de overgang van oude wapens uit het

Sovjettijdperk naar modern wapentuig, zei Stoltenberg eerder deze week.

Ook de Britse premier Boris Johnson benadrukt dat andere landen Oekraïne moeten blijven steunen. 'Het is van belang dat Oekraïne sneller wapens, uitrusting, munitie en training krijgt dan de aanvaller,' schrijft Johnson in een opiniestuk in *The Sunday Times*. 'Tijd speelt een essentiële rol,' stelt de Britse premier. 'Alles hangt ervan af of Oekraïne sneller in staat is om zijn grondgebied te verdedigen dan dat Rusland in staat is opnieuw aan te vallen.' De premier waarschuwde de Britten ook al tegen 'Oekraïne-moeheid', nu de oorlog voorlopig nog niet ten einde lijkt.

Jens Stoltenberg
De Navo-baas benadrukt het belang van wapenleveranties aan Oekraïne.

'Oekraïne moet sneller wapens en training krijgen dan de aanvaller'

Want de strijd gaat onverminderd voort in de Donbas en rond de stad Charkov. Ondanks de massale Russische beschietingen blijven Oekraïense troepen zich verzetten in de industriestad Severodonetsk. "De strijd om volledige controle over de stad gaat door," meldt de staf van de Oekraïense strijdkrachten in zijn dagelijkse rapport. De stad is een belangrijk doelwit van de Russische aanval.

Als Severodonetsk in Russische handen valt, hebben ze de Russen de controle over de hele regio Loehansk. Er bevinden zich nog zo'n tienduizend burgers in de industriestad. Een deel van de inwoners, ruim vijfhonderd mensen, heeft dekking gezocht in de schuilkelders van de chemische Azot-fabriek.

'Vijftig officieren gedood'

De Russen vielen gisterochtend ook hoofdstad Kiev aan. Volgens officiële informatie vuurde Rusland raketten af op de stad, die werden neergeschoten door Oekraïense verdedigings troepen. Hierdoor waren explosies te horen en klonken er luchtalarmen.

De Russische defensiewoordvoerder Igor Konasjenkov claimt dat raketten een commandopost van het Oekraïense leger hebben getroffen waar generaals en andere hoge officieren voor een vergadering bijeen waren. Volgens Konasjenkov zijn bij de aanval vijftig hoge officieren gedood in een plaatsje bij de stad Kryvy Rih, ruim 350 kilometer ten zuidoosten van Kiev. Er zijn echter geen meldingen van Oekraïense zijde over de raketaanvallen.

SPOOKRIJDER

Twee doden, vijf gewonden bij ongeval op A28

Bij een ongeval met een spookrijder in de nacht van zaterdag op zondag op de A28 zijn twee mensen om het leven gekomen. Vijf anderen raakten gewond. Rond 00.30 uur kreeg de politie een melding binnen dat een spookrijder over de A28 reed. Nabij Assen leek de spookrijder te stoppen, maar toen agenten de bestuurder wilden controleren ging die er met hoge snelheid vandoor. Ter hoogte van Hooghalen botste het voertuig op een tegemoetkomende auto. Waarom de man aan het spookrijden was, is nog onduidelijk. (ANP)

DUITSLAND

Evacuaties door bosbrand nabij Berlijn

Tijdens een bosbrand circa 50 kilometer ten zuidwesten van Berlijn heeft de politie de bewoners van enkele kleine dorpen opgeroepen hun woning onmiddellijk te verlaten en alleen het meest noodzakelijke mee te nemen. Volgens Duitse media kon de brandweer het terrein niet op om ter plaatse te blussen. Het gebied was ooit oefenterrein van het leger waar met munitie werd geoefend. Daardoor zouden explosies kunnen ontstaan. Het Duitse leger heeft meerdere blushelikopters naar de streek gestuurd. (ANP)

ROTTERDAM

Duizenden deelnemers voor klimaatmars

Duizenden klimaatbetogers hebben zondagmiddag meegeloopen in een mars door het centrum van Rotterdam. Volgens een inschatting van de organisatie waren er zo'n tienduizend demonstranten. Het klimaatprotest verliep zonder incidenten en de politie spreekt van 'een mooie dag'. Ook de organisatoren zijn tevreden. "We zijn heel blij met hoe deze klimaatmars is verlopen," zegt Vatan Hüzeir, woordvoerder namens de Klimaatcrisis Coalitie. Toen het begon te regenen, gingen veel deelnemers snel naar huis. (ANP)

ACHTERVOLGING

Onwel geworden chauffeur wordt snelheidsduivel

Een motoragent is zaterdag nacht met hoge snelheid ingehaald op de snelweg A1 door een automobilist die onwel was geworden. Hierdoor bleef hij het gaspedaal indrukken. De motorrijder gaf het voertuig een stop-teken, maar dit werd genegeerd. Hierop zette hij de achtervolging in, waarbij snelheden van 200 kilometer per uur werden bereikt. De auto bleef met hoge snelheid rijden en reed de A6 op richting Almere. 'De rijder kon de auto op de weg houden door te sturen en uiteindelijk te laten afremmen,' aldus de politie. Niemand raakte gewond. (ANP)

Eindelijk excuses voor Dutchbat

Hans Nijenhuis
SCHAARSBERGEN

De Nederlandse aanwezigheid in Srebrenica duurde 17 maanden, de afwikkeling neemt al 27 jaar in beslag. Zaterdag bood het kabinet zijn excuses aan. Dat deed veel veteranen goed.

Het was bedoeld als een dag van erkenning voor de veteranen van Dutchbat III, maar alleen al doordat het op de paradeplaats van de Oranjekazerne in Schaarsbergen net zo warm was als tijdens die fatale dagen in Bosnië in 1995 werd het natuurlijk ook een dag van herinnering.

"Zie je die witte viertonner daar, met die huif van tentdoek?" vraagt Piet Hein Both vanuit zijn rolstoel. "Daarmee hebben we blokkades opgericht tegen oprukkende tanks. Ik bedoel maar." Both, adjudant buiten dienst, heeft het zó vaak moeten uitleggen. Waarom hebben de Nederlandse blauwhelmen niet meer gedaan voor die duizenden moslims die bescherming zochten tegen de oprukkende Bosnische Serviërs?

"Dat we niks hebben gedaan is lariekoek," zegt Both. Hij was destijds verantwoordelijk voor de bevoorrading. "Nou, er kwam helemaal niks binnen. Ik ben een paar keer voor 25.000 mark bier gaan kopen bij de Serviërs, we hadden gewoon niks," vertelt hij over de maanden die voorafgingen aan de val van Srebrenica, nog altijd een zwarte bladzijde in de Bosnische én Nederlandse geschiedenis.

Bosnisch-Servische troepen ver-

moordden ruim achtduizend islamitische mannen en jongens na de val van de enclave die door de Nederlanders werd bewaakt. Zaterdag werd die bladzijde dan toch omgeslagen, al komt het boek waarschijnlijk nooit uit.

Herstel van relaties

De voorzitter van de Vereniging Dutchbat III, Olaf Nijeboer, gebruikte andere beelddspreek: "Als ik thuis een situatie heb gehad waarin ik dingen heb gezegd of gedaan die niet slim waren, komt er uiteindelijk een gesprek. In dat gesprek geef ik aan dat ik bepaalde dingen beter niet had kunnen doen en sommige dingen beter niet had kunnen zeggen. Dat is wat er vandaag is gebeurd. Dat gaat helpen bij het herstel van relaties. Met de maatschappij, de media, de internationale gemeenschap, de nabestaanden en alle overlevenden van de val."

In dit geval gaven premier Rutte en minister van Defensie Ollongren aan dat de overheid dingen beter anders had kunnen doen. "Sommige woorden zijn na 27 jaar nog steeds niet uitgesproken," zei Rutte. "Het is waar dat de Srebrenica-missie plaatsvond onder een VN-mandaat, maar dat doet niets af aan de speciale verantwoordelijkheid van de Nederlandse staat voor de omstandigheden waaronder jullie werden uitgezonden, voor de opvang na terugkeer en voor het gebrek aan steun toen Dutchbat III in de beeldvorming onterecht in het beklagdenbankje terecht kwam. Vandaag maak ik namens de Nederlandse regering excuses aan alle vrou-

→ Minister Kajsa Ollongren van Defensie (I) praat met een veteraan van Dutchbat-III in de Oranjekazerne in Schaarsbergen. FOTO REMKO DE WAAL/ANP

'Sommige woorden zijn na 27 jaar nog steeds niet uitgesproken'

wen en mannen van Dutchbat III. (...) Met de grootst mogelijke waardering en respect voor de manier waarop Dutchbat III onder moeilijke omstandigheden steeds heeft geprobeerd het goede te doen, zelfs toen dat eigenlijk niet meer ging."

De excuses zijn het voorlopige sluitstuk van een lang proces. Nadat de vereniging van Dutchbat-veteranen

lang om erkenning had gevraagd, kwam een onderzoekscommissie in 2020 met een reeks concrete aanbevelingen: "Vermijd een te rooskleurige voorstelling van zaken bij de besluitvorming over voorgenomen missies. Sta als ministerie van Defensie voor je personeel, in het bijzonder wanneer er aantoonbare onjuistheden over hun functioneren in de media naar voren komen, en weerspreek die onjuistheden." En vooral: verleen betere zorg na afloop.

Excuses voor Bosniërs

Het rapport van deze commissie-Borstlap leidde tot een vergoeding van 5000 euro netto voor alle Srebrenica-veteranen, 'terugkeerreizen' om nog een keer in Bosnië te gaan kijken, én tot de ceremonie van afgelopen zaterdag. Zowel de bewindspersonen als de veteranen onderstreepten daar ook het belang van de dierdelige do-

documentaire *Srebrenica - de machteloze missie van Dutchbat* die Coen Verbrak in 2020 maakte.

Zaterdag bleef ook iets onvermeld, schreef vredesorganisatie Pax in een reactie. Rutte en Ollongren benadrukten dat 'de wereld' Dutchbat en Srebrenica in de steek had gelaten. "Ze gingen helaas niet concreet in op Nederlandse fouten." Dat de Nederlanders meer hadden moeten doen om mensenlevens te redden is door de Hoge Raad vastgesteld in twee uitspraken in 2013 en 2019. Daar is een schaderegeling voor nabestaanden van de omgekomen Bosniërs uit voortgekomen.

Als het aan Pax ligt, biedt de Nederlandse regering ook aan hen excuses aan. Of dat ervan komt is onbekend. Minister Ollongren woont op 11 juli in Potočari een herdenking bij 'om namens de Nederlandse regering de geschiedenis recht in de ogen te kijken.'